

З 1 січня 2022 року спрощено процедуру повернення коштів помилково сплаченого судового збору на підставі заяви особи (позапроцесуальний спосіб).

Якщо раніше особа повинна була звернутися спочатку до суду із заявою, а потім, отримавши подання від суду, звертатись до казначейства, то відтепер на підставі відповідної заяви особи суд звертається безпосередньо до казначейства щодо повернення особі коштів.

Відповідні зміни внесено до Порядку повернення (перерахування) коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів (наказ Міністерства фінансів від 8 грудня 2021 року № 647, яким внесено зміни до наказу Міністерства фінансів від 3 вересня 2013 року № 787). Зокрема, зміни стосуються того, що в процесі повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до бюджетів, застосовується система дистанційного обслуговування «Клієнт казначейства - Казначейство» з використання засобів криптографічного захисту інформації Казначейства.

Для повернення коштів помилково сплаченого судового збору платнику необхідно подати такі документи:

- **Заяву** про повернення коштів помилково сплаченого судового збору з обов'язковим зазначенням інформації в такій послідовності:
- найменування платника (суб'єкта господарювання) або прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи (латиницею в разі повернення коштів в іноземній валюті);
- код за ЄДРПОУ (для юридичної особи), реєстраційний номер облікової картки платника податків (ідентифікаційний номер) або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання в установленому порядку відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та мають відмітку в паспорті) (латиницею в разі повернення коштів в іноземній валюті);
- місцезнаходження юридичної особи або місце проживання фізичної особи (латиницею в разі повернення коштів в іноземній валюті) та номер контактного телефону (для фізичної особи за її згодою);
- причина повернення коштів з бюджету з обов'язковим зазначенням (за наявності) назви відповідного суду та номера судової справи, за поданням якої був здійснений платіж;
- найменування та місцезнаходження банку, в якому відкрито рахунок отримувача коштів, реквізити такого рахунку (латиницею в разі повернення коштів в іноземній валюті) та Довідку банку про відкритий рахунок;
- сума коштів, що підлягає поверненню.
 - Оригінал чи копію документа на переказ, або паперову копію електронного розрахункового документа, який підтверджує перерахування коштів до бюджету, або скановану копію зазначених документів з обов'язковим накладанням електронного підпису платника, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, відповідно до вимог Закону «Про електронні довірчі послуги», за умови подання такої заяви в електронній формі.

У разі необхідності, довіреність на отримання коштів довіреною особою, засвідчену згідно з вимогами Цивільного кодексу, копію паспорта довіреної особи (у разі повернення коштів довіреній особі).

Також є можливість повернення судового збору на підставі ухвали суду (процесуальний спосіб)

Відповідно до частини першої статті 7 Закону «Про судовий збір» сплачений судовий збір повертається ухвалою суду за клопотанням особи, яка його сплатила, у разі:

- 1) зменшення розміру позовних вимог або внесення судового збору в більшому розмірі, ніж встановлено законом;
- 2) повернення заяви або скарги;
- 3) відмови у відкритті провадження у справі в суді першої інстанції, апеляційного та касаційного провадження у справі;
- 4) залишення заяви або скарги без розгляду (крім випадків, якщо такі заяви або скарги залишені без розгляду у зв'язку з повторним неприбуттям або залишенням позивачем судового засідання без поважних причин та неподання заяви про розгляд справи за його відсутності, або неподання позивачем витребуваних судом матеріалів, або за його заявою (клопотанням));
- 5) закриття (припинення) провадження у справі (крім випадків, якщо провадження у справі закрито у зв'язку з відмовою позивача від позову і така відмова визнана судом), у тому числі в апеляційній та касаційній інстанціях.

Вимоги до форми та змісту клопотання про повернення судового збору визначені статтями 167 Кодексу адміністративного судочинства, 170 Господарського процесуального кодексу, 183 Цивільного процесуального кодексу.